

Smotra Dalmatinska

Dodatak „Objavitelju Dalmatinskomu“
(La Rassegna Dalmata)

Cijena je na godinu «Objavitelju Dalmatinskomu» i «Smotri Dalmatinskoj» za Austro-Ugarsku Kr. 12.—; samom «Objavitelju Dalmatinskomu» Kr. 6.—; samoj «Smotri Dalmatinskoj» Kr. 8.—; Na polugodište i na tri mjeseca plaća se surazmjerno. Pojedini brojevi stoe 10 para, a zastareni para 20.

Pitanja za predbrojbu, uz koja nema dotičnih sveta, ne će se ni u kakav obzir uzeti; pitanja za uvrstite, uz koja nema prilične pretpitate, biti će povraćena. — Preplate se šalju poštanskim naputnicama. — Rukopisi se ne vraćaju. — Neplaćena se pisma ne primaju. — Pisma i novice treba šljati Uredniku Objavitelja Dalmatinskog u Zadaru.

IZLAZI SRIJEDOM I SUBOTOM

Revolucija u Rusiji.

Veliki knez Nikola Nikolajević smetnut s mesta višeg zapovjednika vojske.

PETROGRAD, 25. (Reuter). Veliki knez Nikolaj svrnut je s mesta višeg zapovjednika. Dok mu ne bude imenovan nasljednik, preuzeo je to mjesto Aleksej.

Dopust Caru Nikoli da čita novine. Uticaj radničkog odbora. Za autonomiju pojedinih zemalja.

RIM, 27. Kako Agencija Stefani javlja, general Ruski i armije što su pod njim položile zakletvu vjernosti privremenoj vladi. To je isto navjestio i zapovjednik Kavkaza general Judenic. Zapovjednik srednje zapadne fronte general Evert odrekao se mesta; zamjenio ga je general Leščicki. General Gučkov je krenuo na frontu.

Privremena je vlada dopustila da Car Nikolaj čita novine.

Radnički odbor utvrdio je, u dogovoru sa obrtnicima petrogradskog kotara, radnju od 8 sati dnevno, koja bi se uvela u svoj Rusiju.

MILAN, 26. «Corriere della Sera» piše, da se sprema autonomija za Čuhonsku. I Dučanstvo u Kavkazu preduzelo je agitaciju da dobije autonomiju.

Za Demokratsku Republiku.

PETROGRAD, 26. Središnji odbor i parlamentarna frakcija ustavne demokratske stranke rješi se, na vijećanju o obliku vladavine što se ima u Rusiji da uvede, za demokratsku republiku. Na skupštini stranke, koja će se držati u Petrogradu 7 aprila, iznijet će se izvještaj sastavljen u tom smislu.

Novi prokurator Svetog Sinoda.

ROTTERDAM, 25. Petrogradski dopisnik «Timmes» javlja: Liberalni crkveni dostojanstvenici raduju se imenovanju Vladimira Lwowa novim prokuratorom Svetog Sinoda, jer da je on preteča nove ere. Skinuti su sa svojih mesta svi pristaše starog režima, koji sjedaju na biskupskim stolicama.

PETROGRAD, 25. (Petrogradska agencija). Vi jest o carevu bijegu puka je izmišljotina.

Izmegju Sjedinjenih Država i Njemačke.

Ratno stanje bez objavljenja rata.

BERN, 24. New-Yorske vestijavaju, da su Wilson i kabinet protiv tog da se Njemačkoj navijesti rat. Kongres će po svoj prilici priznati da ratno stanje postoji. Megjutim nastupanje rata u najširem smislu odvisi od daljih neprijateljskih djela Njemačke.

WASHINGTON, 24. Po «Associated Press» vlast će, za slučaj da Kongres proglaši ratno stanje, odmah pripremiti krepku akciju, te će snabdjeti Entitetu novcem i određito što treba da se pospiši proizvođenje municije. Vlada je odlučila da pripremi uspješno agresivno ratovanje i prihvatiće je mjeru za zaštitu plovidbe. Luje se da još nije riješeno, da li će se predložiti oda-

šiljanje vojnih snaga u Evropu; svakojako, vojska i flota kakogod i industrijski pomoći izvori spremni su na koji mu dragu zahtjev.

Wilsonova poruka Kongresu Sjedinjenih Država.

BERLIN, 24. Do francuskim novinama, poruka, koju će Wilson 2. aprila pročitati na kongresu, sadržati će opasku, da Amerika mora prije svega svoju trgovinu braniti, ali da će ona za to dobavljati Entitetu municiju i novac u većoj mjeri nego dosad.

WASHINGTON, 26. Ratni odsjek saopće sasvih 14 pukovnija nacionalne garde Saveznih Država radi službe u Savezu. Predsjednik je potpisao naredbu, kojom potpisuje osoblje flote na 17.000 ljudi.

Prekinuti diplomatski odnosi između Kine i Njemačke.

BERLIN, 24. Kineski poslanik saopće je ministarstvu izvanjskih posala telegram svoje vlade dana 14. marta, kojim kineska vlada izjavljuje da ona, počevši od 14. marta, više ne stoji ni u kojim diplomatskim odnosima sa Njemačkom carevinom.

RAT.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austro-ugarskog i njemačkog glavnog stanja od 24., 25. i 26. marta nalaze se u «Objavitelju Dalmatinskog».

Večernji bulletin njemačkog velikog glavnog stanja.

BERLIN, 27. Wolff-Bureau, 26. marta u večer: Okršaji između prednjih straža kod Langenreutha, sjevero-istočno od Bapaume i kod Roisela, istočno od Peronne. Ustalom na zapadu radi rjava vremena, ništa osobito. (Na mađedonskoj fronti borbeni djelatnost sjevero-zapadno od Bitolja nanovo poraste).

Princ Fridrik Karl ranjen i zarobljen.

BERLIN, 26. Prema novijim vijestima princ Fridrik Karl je doista u engleskom sužanjstvu. Bijaje zadobio u zračnom boju ranu od zrna u trbuš i u mišicu, pa ga se moralno namah operirati. Princ je prenesen u engleski lazaret, u kojem je i sada nalazi. Njegovo je stanje, javlja, ozbiljno.

Proširenja njemačka blokada u području Sjevernog ledenog mora.

BERLIN, 26. (Wolff-Bureau). Stranim je vlastama saopćeno, da u buduće u području Sjevernog ledenog mora, istočno do 20 stupnja istočne dužine, a južno od 65 stupnjeva sjeverne širine, s izuzetkom norveških nacionalnih voda, svaki će se pomorski promet prijeći i sa svakim sredstvom pobijati. Neutralne lagije, koje plove tim područjem, same će se izlagati opasnostima. Staralo se, da neutralne lagije, koje su već na putu put luka tog blokovanog područja, ili bi htjele da iz tih luka izlazu, do 5. aprila ne budu napadnute bez posebite opomene.

Štovi pojedini domaći dostojarstvenika zadržali u svojim rukama vođstvo. Domaći ljudi nijesu mogli da se domognu u ložama prvih simboličnih stepena, jer im Francezi nijesu puno vjerovali. Tako nije od deset članova kotorske lože, koji bijahu u Dalmaciji na životu g. 1830., nijedan prešao preko trećeg stepena. Kako prijevode Schmid (Sch II), splitske su se lože pamejni ljudi brzo otresli, te lože ne bi bila potrajala preko dva mjeseca, da se nije bilo bojati opasne nemilosti Franceza.

U policijskim se iskazima Francezi malo spominju. Policiji naime nije ni bilo puno stalo do Franceza, a opet tih je malo ostalo u Dalmaciji, pod austrijskom vlađom. Broj domaćih članova za čudo je velik. Nekoju su bez dojvije i bili framsioni, a mnogi su zapali u popise ili po ličnoj mržnji ili po svojim slobodnjim nazorima.

Kotorska je loža bila najjača brojem, ako su svi, koji se spominju, bili u istinu pristaše framsionstva. Popis donosi ova imena:

Alberti, 1814 capitano a Porto Rose; Frano Alberti, 1814. zapisničar u suđu prve molbe; Allard, Francez, nalazi se 9. I., 1809. među ložnim dostojarstvenicima; Antun Antoniolo, 1814. quartier-mastro a Budua; Ban, 1814. lučki poglavari; Ignjat Ban, dubrovački svećenik, saosnivač lože, umro oko 1822. na otoku Krfu; Stjepan Aleksandar Barchelet, rođen oko 1777. u Lindry, departement de Lyonne, liječnik katarske vojnike bolnice, dobio je 9. I., 1809. svjedočbu, da ima stepen reda meštra; Tomo Bazzuchetti, 1833. bivši sluga kotorskog suda; Nikola Berdar, Gribljanin, grčko-istočne vjere, mnogo je koristio Francezima, pod Austrijancima se ko-

Izvještaji turskog glavnog stanja.

CARIGRAD, 24. Glavni stan javlja, 23. marta: Fronta u Kavkazu:

Na desnom krilu jedan naš izvidnički odjeljak provali u neprijateljsku poziciju i zapremi dio neprijateljskih strjeljačkih rovova, u kojima se održa pred protunapadom. Neprijatelju tu pretrpi teških gubitaka. Na lijevom krilu na jednom je mjestu jedna naša prednja straža potisnuta natrag. Na ostalim frontama ništa osobito.

CARIGRAD, 25. Glavni stan javlja, 24. marta:

Napad što su preduzele tri neprijateljske puškovne u okolini Rane uzbijen je. Mi smo u potpunosti neprijatelju. Dve neprijateljske eskadrone pretrpjese od naše eufratske flotilje teških gubitaka; zarobili smo im jednog oficira i 11 momaka i oteli ratnog materijala i stoke. Na desnom krilu Kavkaska fronte neprijatelj pokuša nenađeni napad, ali ga odbisimo.

Fronta na Sinaju:

Neprijatelj se primiče s okljevanjem našim pozicijama.

CARIGRAD, 26. Glavni stan javlja, 25. marta:

Perzijska fronta:

Stanje se nije izmjenilo.

Eufraatska fronta:

Neprijatelj iznova napusti desnu obalu na koju bijaše nedavno prešao.

Sinajska fronta:

Jaka se neprijateljska konjica primače našim pozicijama, ali se povuče, a da nije došlo do sukoba.

Fronta na Kavkazu:

Na lijevom krilu odbijeni su napadi više neprijateljskih izvidničkih patrola. Na desnom krilu naše izvidničke patrole zapremiše važnu poziciju neprijateljskih pomaknutih straža.

Izvještaji bugarskog glavnog stanja.

SOFIJA, 25. Izvještaj generalnog štaba, 24. marta:

Engleska satnija, koja je pokušavala da se otisne prema našim stražama na sjevero-istočnoj obali Dobrantskog jezera, protjerana je vatrom. U Vardarskoj dolini i u okolini Drame živahnja letjelica djelatnost.

SOFIJA, 26. Izvještaj generalnog štaba, 25. marta:

Mađedonska fronta:

Na istočnoj obali Ohridskog jezera patrolska čarkanja. Na obim obala Prijepolskog jezera slaba artiljeriska vatra. Neprijatelj osu žestokom topovskom vatrom Cervenu Stenu i selu Trnova i Magarevo. Tu se otisnuše njemačke i bugarske čete i uzeće najbliže neprijateljske opkope, iz kojih Francuzi pobegoše.

Ministar izvanjskih posala grof Czernin u Berlinu.

BEĆ, 26. Ministar izvanjskih posala grof Czernin krenuo je danas sa parlamentarnim svjetnikom grofom Colloredom u Berlin na dogovor sa državnim kancelarom.

rektno vladao, te je bio 1830. općinski tajnik u Budvi; knez Bescuccia. (Beskuća), u njegovoj je kući bila loža; knez Bojković, iz Župe, Brelišć, prijamnik; Stevo Bubić, iz Budve, prije 1814. bataljonski pročelnik pandura; knez Lujo Burović, prije i 1814. predsjednik prve molbe; knez Stanislav Burović-Zmajević, 1814. intendant, kasnije okružni povjerenik u Kotoru i Žadru, a radi intriga u nazočnosti najviše gospodara u Dalmaciji g. 1818. po carevoj naredbi održanjujući na neodređeno vrijeme, spretan čovjek, za kratko vrijeme bijaše Vénerable, a javno se održale framsone prigrešice u svibnju 1812.; knez Mojslav Canović iz Budve, prije 1814. subdelegat i nadzornik lutrije u Budvi, po jednoj vijesti posta framsone u Ploškoj 1786.; pripadništvo je njegovo kotorskog loži poriče po istoj vijesti, čovjek vrlo nestalna i nemirna značaja; njegovo održanje je Boke bilo je simpatično Milutinoviću radi bokeških okolnosti, koje ovako 20. X. 1814. crta: «Konavljani su za 100 godina pred stanovnicima kraja. (Po Konavljanim uzimle Milutinović po svoj prilici stanovnike bokeškoga kralja u opreci sa brigjanima) Prvi su doista ambiciozni i zanešeni za svoje stare povlastice pod Mlečićima, ali miroljubivi podanici, koji ničemu ne pogriješe. Drugi su najsurovije ljudstvo, što ga može zamisliti, više divlji, nego zlobni, puni presuda, ljudi koji ljube zapravo samo anarhiju, zato nema kod njih promišljena otpora, kako se već više puta zabilježilo. Radnici vjere i radi ruskoga upriva, što ga širi dječjem Crnagoru, a dijelom osobne, koje su rođom održavale, a služe u Rusiji, odani su ljudi toj vlađi. Samo bi u slučaju napetosti između nas i Rusije bez ovojbe

BERLIN, 26. Stigao je amo grof Czernin; zadržaće se dva dana.

U talijanskoj komori.

ZURICH, 25. Talijanska je komora primila sa 283 protiv 31 glasa prijedlog, kojim se Kuća odgadjava do roka koji će ministar predsjednik odrediti.

Ugarska-Hrvatska.

U ugarsko-hrvatskom saboru.

Zast. Szemrešanyi protiv baruna Rajačića.

U sjednici zastupničke kuće zajedničkog ugarsko-hrvatskog sabora 21. o. m. kao prvi govornik prihvatio je riječ zast. Geza Polónyi, koji osuđuje narodnosnu politiku vlade, primjećujući, da ne odobrava ni onu politiku, koju vodi vlada napravila Hrvatskoj.

Zast. Ivan Justh podastire više inkompakibilnih slučaja, među kojima protiv Marka grofa Pejacsevicha, jer je ovaj član ravnateljstva tvornice tanina u Našicama.

Zast. Desider Dolónyi i Albert grof Apponyi mole, da smiju odgoditi svoje interpelacije.

Zast. Gjuro Szemrešanyi pita vladu radi propusta, što ih je skrivila vlasta na štetu sigurnosti zemlje. Upozoruje na to, kako je malo prije nego li je buknuo rat, iznio podatke o velikosrpskoj propagandi, koji su kasnije bili potvrdjeni u crvenoj knjizi ministarstva izvanjskih posala. Danas je dokazano, da je srpsko društvo «Narodna Odbrana» skovalo zavjeru. Unatoč tomu osmijelio se zast. barun Rajačić još u srpnju 1914., neposredno prije nego li je buknuo rat, da uzmne u zastitu «Narodnu Odbranu». Govornik izvodi, da baš oni ljudi, koji su učkali neuki srpski narod, danas igraju vodeće uloge u Hrvatskoj i Slavoniji, pa se broje među glavne stupove ugarske i hrvatske vlade.

Ministar-predsjednik Stjepan grof Tisza izjavljuje, da se, i

se kod osvojenja Beograda našli iz posjeda srpskog ministra-predsjednika Pašića spisi, što otkriva takove osobe, koje su danas još stupovi vlaste bana i ministra-predsjednika. Govornik pokazuje prepis imenika iz tih tobožnijih spisa ministra-predsjednika Pašića, na kojem se među ostalima nalaze imena ovih hrvatskih političara: dra. Svetislava Popovića, Večeslava Wildera, Gjure Šurmina, dra. Ivana Lorkovića, dra. Srgjana Budisavljevića i baruna Vladimira Rajačića. (Zast. barun Rajačić, koji je nazočan, odlučno prosvjeduje. Buka na ljevici). Govornik nadalje izjavljuje, da se ime baruna Rajačića spominje i u izvestaju, što ga je nekadašnji prefekt beogradskoga redarstva podnijeo srpskomu ratnomu ministru. Ugarska i hrvatska vlada izaslale su u Beograd delegate, kojima se je povjerio zadatak, da pregledaju spise, što su ih većne oblasti stavile na raspolaganje. Ovi se delegati nisu brižali za rad veleizdajica i uhoda, već su nastojali, kako bi našli dokaznoga materijala protiv Justihove stranke. (Io se tiče načinu kapetana pogrančnoga redarstva Pavlinića).

Većina je s očvidnim negodovanjem saslušala izvode zast. Szmrecsányia. Više članova stranke narodnoga rada dovikuje: »Dosta je tih laži! Sram vas bilo! itd.

Ministar-predsjednik grof Tisza ponovno prihvata riječ, proglašujući pukom bajkom tvrdnju, kao da su izaslanici ugarske vlade imali nalog, da traže otrogotnog materijala protiv Justihove stranke. Ugarska vlada ima u ovaj mah mnogo važnijega i ozbiljnijega posla, nego li da se bavi tako nedostojnim stvarima. Isto je takova bajka tvrdnja, da vlada hoće što zatajiti ili zabasuriti. Prije nekoliko mjeseci saznala je ugarska vlada, da su se našli interni spisi srpske vlade. Ugarska i hrvatska vlada poslale su na to svoje organe u Beograd, da povedu izvide na tom području. Dokazalo se međutim, da su vrlo manjkave informacije, koje su se ondje pribrale. Megju materijalom, koji se je ondje našao, nesumnivo je najzanimljiviji imenik ministra-predsjednika Pašića, što ga je ondje spomenuto »veoma dobro upućeni« gospodin zastupnik. Brojevi, što se nalaze kod pojedinih imena na tom imeniku, očvidno se protežu na opasku glede daljih spisa, koji su u savezu s ovim imenima. Budući, da su ove obavijesti vrlo manjkave, kako je već spomenuto, preduzela je vlada dalje korake, da izhodi uvid u važne dokumente, koji su odaslati vojnomu vodstvu i drugim vojničkim oblastima. Taj je postupak sada u tijeku, pa ne bi bilo u interesu države, kada bi se iznio u javnost rezultat dosadašnjih izvida, jer bi to samo otešalo istragu ili bi utjecalo na njezin rezultat. Moli sabor, da primi njezin odgovor na znanje.

Zast. Szmrecsányi ponovno prihvata riječ, spominjavajući vladi, da je isto tako nemarno postupala u stvari zastupnika dra. Šurmina. Zagrebačko je redarstvo uapsilo zast. dra. Šurminu, koji je kasnije bio, na višu intervenciju, opet pušten na slobodu, premda se je protiv njega našao vrlo otegnut materijal. Unatoč tomu nije se protiv zast. Šurmina proveo nikav postupak pa se on broj danas megju stupove režima u Hrvatskoj. Govornik ističe, da to iznova dokazuje onaj postupak, kojim su se u doba, kad se je radilo o sudbinu države, htjeli zabasuriti tako važne stvari.

Ministar-predsjednik grof Tisza, odvraća, da mu je nepoznata Šurminova afera, koju je gospodin zastupnik, kako se čini, pričuvao kada dessert na koncu. (Velika buka na ljevici). Predsjednik ne-prekidno zvoni i može samo teško uspostaviti mir.) Govornik je uvjeren, da će o tome dobiti od bana točnih obavijesti. Ali misli, da će biti neka razlika i u tom slučaju megju tvrdnjama zastupnika Szmrecsánija i pravim stanjem stvari. Svakako će ministar-predsjednik, čim mu bude moguće, ulitičiti priliku, da obavijesti kuću o toj stvari. Dotle neka se sabor izvori ustegnuti od svojeg suda. Već danas može uvjeriti zastupnike, da je hrvatsko pitanje, a naročito veliko-srpska propaganda, koja se pojavila u pojedinim krajevinama Hrvatske, jedan od najtežih problema, što nameće najveću odgovornost svakomu, iko pristupa tom problemu. Zacijselo nije u prilog interesima države, kada gospodin zastupnik izazivanjem takovih prizora oteščava rješenje toga pitanja. (Buka kod opore.)

Ministar-predsjednik napokon još naglašuje, da je jedino već bila u Hrvatskoj jaka jedinstvena unionistička stranka, koja se je srušila iz Ugarske. Danas doduše nema u Hrvatskoj takove stranke, ali ondje imaju vrlo mnogo ozbiljnih elemenata, koji na osnovu državnoga temeljnoga zakona hoće raditi u sporazumu s Ugarskom, te podupriju bana u njegovu unionističkom djelovanju. Ponovili bismo i ove elemente učinili svojim neprijateljima.

Većina je prihvatala na znanje odgovor ministra-predsjednika.

Zast. Josip barun Rajačić prihvata riječ u ličnoj stvari, izvodeći, kada je u srpnju 1914. ovde uzeo riječ, da je to učinio zato, jer je kao Srbin

zadobi dvije rane od handžara i napisao Memoriu intorno a Budua e Cattaro; Krsto Kalović (valjba Kolović) iz Perasta, jedan između nevjernih; Vicko Kralović iz Perasta, pripadaše loži kao neznačan član, odrekao se je kasnije 1833., bijaše na glasu čovjeka, koji ima visoko poimanje o svojoj učenosti, osobito o pravom znanju, dok zapravo malo zna; Frano Kristjanović, Dalmatinac, pandurski kapetan, koga su o dolasku Crnogoraca u Boku njeviči ljuđi ubili; Zane Kvetović (Quietovich) iz Ercegnovoga; knez Lacarović iz Grblja; Gjorgje Lacarović iz Grblja; Tripo Lazzari iz Prčnja; Vlaho Lazzari iz Prčnja; Vuko Lentenčić, 1814. kapetan u Luštici; Lipovac, prije časnici narodne garde, 1814. trgovac; knez Ljubarović iz Grblja; Josip Lombardi, Siciljanac, 1814. nažornik soli i outhana; Ilija Lombardić, 1814. trgovac; Lourenković, kapetan u rođnom mjestu Perastu; Ambroz Luceančić, svećenik, bio je 1814. u Turskoj; Ilija Lučić (Lukčić), kapetan u rođnom mjestu Risnu; Petar Luković, pretor u Ercegnovom; Tripo Luković, advokat u Kotoru; Vicko Luković iz Prčnja; Frano Lopović, prije mirovni sudac, 1814. generalni tajnik gubernija; Madić, 1814. generalni vikar u Buđovi; Marko Maina iz Buđeve, 1814. lučki poglavar u svom rođnom mjestu; Hinko Marino, odrekao se formalnom prisegom u srpsku 1814.; Martel, zapovjednik talijanske pukovnije, gla-

smatrao svojom dužnošću, da ustane na obranu svojih sunarodnjaka. (Buka i prekidanje na ljevici). Nikada nije stajao ni u kakvoj vezi sa Srbijom, ni lično ni službeno. U Beogradu je probavio jednu jednu noć kao putnik. Najodlucnije mora prosvjedovati protiv objede s uholadarstva i veleizdaje. (Velika buka na ljevici). Rajačić dovičuje Szmrecsány-u: »Vi ste bili «Narodnoj Odbrani» mnogo bliže nego li ja!» (Velika buka na ljevici). Oporba dovičuje: »Operite se od sumnje veleizdaje!« Govornik podsjeća na izlet, što su ga u svoje vrijeme učinili magjarski političari i književnici u Beograd, kao i na govore, koji su se tada ondje izrekli. (Glasovi na desnici: »Čujmo! Čujmo!«) Szmrecsány je tada podignuo na ramena Branimir Nušića, najvećega agitatora protiv monarhije. (Velika dugotrajna buka na ljevici). Govornik dalje veli, da kao Srbin zna, da među srpskim narodom Hrvatske i Slavonije nije opstojala nikakova veleizdajnička organizacija. Možda je bilo nekoliko usijenih glava među mladim ljudima. (Buka na ljevici). Srbi monarhije lojalno su se ponijeli kako prije, tako i za ove skoro tri pune godine rata, a svojom krvlju začestali svoju vjernost prema domovini i dinastiji. On lično ne pozna ministra-predsjednika Pašića, kao ni Pašić njege. Nema ni pojma, kako je njegovo, govornikovo ime, došlo u imenici, što ga je ovde pokazao zastupnik Szmrecsányi. Govornik nije Magyar, već Srbin. (Velika dugotrajna buka). Predsjednik zvoni i veli: Gosp. zastupnik je htio reći, da je ugarski državljani srpskoga jezika. Govornik se unatoč tome, čim je bukunut rat, dobrovoljno javio za vojničku službu, prema da je već godine 1904. kao posve nespoban bio odušten iz vojne veze, i to za aktivnu vojnu službu, a ne kao zast. Szmrecsányi k «Crvenom križu». (Veselost na desnici). Da je na mjestu zastupnika Szmrecsányi, stupio bi pred svoje izbornike, te usliknuo: »Izbornici, za mnom! A ne bi učinio kao gosp. zast. Szmrecsányi: »Izbornici, naprijed!« Lovac, koji se poslije svega onoga, što se je dogodilo za ratnih godina, usuglavio ovdje još ustrviti, da je on, Rajačić, uhođa ili veleizdajnik, ili je lugjak ili nitković. (Velika buka na ljevici).

Predsjednik poziva zast. Rajačića na red. Zastupnik Szmrecsányi odvraća, da se neće obazreti na Rajačićeve riječi, ali da samo čestita vladi, što ju podupire jedna veleizdajnička ništarija.

Predsjednik radi toga izraza poziva Szmrecsányu na red.

Za tim su se ostale interpelacije ili opozvale ili odgodile, te sjednica zaključuje.

BUDIMPEŠTA, 25. Žastupnička kuća.

Zastupnik Hreljanović, Hrvat, traži u ime hrvatskih zastupnika, a s obzirom na govor Szmrecsányevi 21. marta sudska istagu i osim toga odašiljanje parlamentarne istražne komisije, da se tako utvrdi neosnovanost Szmrecsanjevih sumnjičenja.

Zastupnik Szmrecsányi izjavljuje da svojim krivljenjem nije mislio da obijedi hrvatski Sabor. Ono što je u upitu iznio, ne osniva se na benećanju ili oblađivanju, nego na podacima i dokumentima, što su s vojničke strane nesumnjivo utvrđeni. Govornik prepričava da vojnička vlast istraži tu stvar.

Ministar-predsjednik grof Tisza kaže, da netom bude gotov citav materijal, on će odušliti je li to stvar da se može povesti kazneni postupak. Szmrecsanjev tvrdnje ne mogu se denas nikako smatrati za dokazane činjenice. Ministar je predsjednik više puta i nadležne vojničke vlasti na to upozorio, da osobito u obavijestima o jugoslavenskoj propagandi izvori su tako mutni i sramotni, da se iz njih mora sa velikim oprezom crpati; jer ona, da postigne svoje političke ciljeve, koji su upereni ravno protiv ugarske države, ne zaizire ni sama od najružnijih sredstava same da dođe do pojedinih ličnosti ili stranke okrivi i obijedi. Ministar predsjednik ustaje protiv Szmrecsanjevih napada na Bana te izjavljuje, da treba prije vidjeti što će istraga donijeti. Sto se tiče Šurminova posla, to more opaziti, da je Szmrecsan, barem što se tiče jednog važnog dijela tog posla, krivo obavijesten. Vlada će u najkratice vrijeme biti na čistu, da li je stvar tako da se može kazneni postupak povesti.

Zastupnik barun Rajačić, kaže neka se uvjere, da su u svoje doba ne bi bio brano »Narodnoj Odbrani«, da je samo znao što o njoj danas zna.

Iz kluba hrvatsko-srpske koalicije.

«Pester Lloyd»javlja: Da izvještaj o jučerašnjoj sjednici zastupničke kuće zajed. sabora klub hrvatsko-srpske koalicije saopće:

«Zastupnik Szmrecsányi kopira nama već davno dobro poznate otrcane metode izvjesnoga političkog društva u Hrvatskoj. Kao obično učenici su slabiji od svojih učitelja, te zato oduh i dobiju od baruna Rajačića doličan odgovor. Došto je akcija g. Szmrecsányia, kojom hoće preko nas da

vni propagator framasonstva u Kotoru; Vicko Masarović (Mozarović), arhiđakon u Perastu; Pavao Masselini, odrekao se 1814. formalnom prisegom; Andrija Medin iz Budve; Mitar Nikola (Mikula), pod Francuzima kapetan narodne garde; Gijs Moretti iz Cavatata, pod Francuzima kapetan pandura; Marko Pasquali iz Kotoru, odrekao se 1812. imao je mjesto provizornoga tajnika pri sudu prve molbe u rođnom mjestu i bio 1830. kao umirovljen na dobru glasu mirna čovjeka; Paulucci, Talijanac, pod Francuzima viceđelegat u Kotoru, 1814. austrijski činovnik u Mlećima; Pollet, Francez, 9. I. 1809. već rose-croix (vitez ružina vrijenca) i ložin Vénérable; Emanuel Potenza, Papuljac, 1814. suđac prve molbe, corpo nobile dao mu je plemstvo pod austrijskom provizornom vladom; Antun Boža Radimirić iz Dobrota, 1814. nažornik soli i outhana; Ilija Lombardić, 1814. trgovac; Lourenković, kapetan u rođnom mjestu Perastu; Ambroz Luceančić, svećenik, bio je 1814. u Turskoj; Ilija Lučić (Lukčić), kapetan u Luštici; Lipovac, prije časnici narodne garde, 1814. trgovac; knez Ljubarović iz Grblja; Josip Lombardić, Siciljanac, 1814. nažornik soli i outhana; Ilija Lombardić, 1814. trgovac; Rafačić, posjeđnik; Nikola Rafačić, prije 1814. kotorški načelnik, bio je pobjegao sa Francuzima; Vicko Rafačić iz Perasta, prije 1814. valjba lučki poglavar u Kotoru; Rosa iz Budve, prije 1814. načelnik u rođnom mjestu; Anton Rossi, 1814. lejkarnik u Kotoru; Rubini, Francez, viceđelegat, otpušnja sa Francuzima; Ivan Battista Saben iz Kotoru, 1814. cancelliere pri preturi u svom rođnom

pogodi ministra-predsjednika, za svakoga tko pozna naše političke ljude, neozbiljna i s obzirom na svoju strančarsku svrhu prozirna, mogli bismo mimo ostati na onom odgovoru, koji mu je dao barun Rajačić.

Ali pošto mi u našem radu imamo razloga samo tražiti, da se uvijek ustanovi istina, to ćemo ovu priliku vrlo rado upotrijebiti, da izazovemo, da se u svakom pogledu i prema svim faktorima ustanovi istina. Pročišćenje u javnom životu zdrava je stvar.

DALMATINSKE VIJESTI

N. P. gosp. Namjesnik grof Attems povratio se popodne u Zadar, sa službenog putovanja.

Putovanje N. P. gospodina Namjesnika i oskudična akcija.

Javljuju nam iz Splita 27 o. m.

Premuženi gospodin Namjesnik prije nego započeo oskudičnu akciju za pomaganje pučanstvu koje trpi od današnjih prilika, sazvao je u Splitu 26. marta sjednicu, na koju je pozvan načelnik i druge ličnosti iz Splita i okolice i iz drugih kotara, kojima je bilo moguće doći, eda se točno obavijesti o potrebama širih slojeva pučanstva, i radi vjećanja da bi se spomenuta akcija mogla odmah započeti u pokrajini i kako bi se bolje prilagodila prilikama pojedinih građova.

Gosp. Namjesnik obrazložio je pozvanima svoju namjeru da:

1) ustroji što više pučkih kuhinja, da podupre i proširi one što postoje, eda bi pučanstvo, koje od njih prima hranu, dobivalo obilnije i bolje jelo,

2) da u mjestima gdje je život preskup, putem bônova, preuzeće na sebe jedan dio cijene životnih namirnica, tako da najsročniji slojevi budu ih mogli kupovati uz umjerene cijene,

3) da stavi poglavarama na raspolaganje potrebite svote, eda u slučajevima prijeke potrebe, priskope oduh stradalnicima u pomoći.

Nakon opće rasprave, gdje su mnogi izrazili svoja mišnja, prisutni izjavile, da je najuputnije provesti akciju kako ju je naumio g. Namjesnik, te ga zamoliše da raspolaži nek se u tom smislu stanje prije oko toga raditi.

Da se izvijesti o potrebama naroda bio je g. Namjesnik, 25 o. m. na Hvaru i na Visu, gdje je ostao nekoliko sati, te se tačno raspitao o prilika na onim otocima.

Previšnja odlikovanja.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo Previšnjem rješenjem od 18. marta o. g. premilostivo uđostojilo podijeliti dvorskom tajniku u Previšnjoj Kabinetskoj kancelariji Cirilu barunu Kirigin-Mardeganu naziv i karakter obiteljnog savjetnika.

Njegovo se c. i k. Apostolsko Veličanstvo premilostivo uđostojilo udjeliti profesoru s ženskom parandžom u Dubrovniku Vidoj Vuletiću-Vukasoviću, prigodom kada je na svoju molbu postavljen u trajno stanje mira, naziv školskog savjetnika.

Ratna odlikovanja.

Njegovo se ces. i kralj. Apostolsko Veličanstvo premilostivo uđostojilo podijeliti:

u priznanje izvrsnog službovanja u ratno doba kod pučko ustaških vojno-obvezanih udruženja

viteški krst reda Franja Josipa s ratnom dekoracijom Ivanu Barbalichu, predsjedniku I. Dalmačijskog vojničko-veteranskog udruženja u Zadru;

Duhovnički krst za zasluge drugog razreda

na crveno-bijeloj vrpci, u priznanje izvrsnog i potrovnog službovanja u ratu rimo-kat. poljskom kuratu u ptič. Kažimiru Šupičiću, od 23. dom. puk. kod 5. dom. puk.

zlatni krst za zasluge na vrpci kolajne za hrabrost, u priznanje osobito opreznog držanja i prisutnosti duha kod jedne parobrodskog nezgode Mihajlu Franoviću, kapetanu I. razr. Lloydov

Oprez pred nevaljanim kuponima.

Primamo i priopćujemo.

Na putu iz Beča u austrijsko-šleski Zemljivoj Veresijski Zavod u Opavi, izgubile su se, očito uslijed zlodjela, tiskanice novih kuponskih araka na 4% založnice po kr. 10.000, rečenog zavoda.

Svaki takav arak sadržaje 20 kuponata, dospjevajućih dne 1. siječnja i 1. srpnja godine 1917 do ukupno 1927.

Ovi su kuponi bez vrijednosti. Zemljivoj Veresijski Zavod u Opavi neće ih unovčivati, pa valja paziti da se ti kuponi ne kupuju, ne unovčaju, ili ne ekskontiraju.

Nevaljane kupone austrijsko-šleskog Zemljivoj Veresijskog Zavoda u Opavi može se lasno spoznati po tome, što su izragjeni u narančastoj boji.

Per acquistare il pesce alla pescheria di Zara.

In seguito alle disposizioni prese dalla commissione locale di Zara per la pesca, l'i. r. Capitano distrettuale ordina quanto segue:

I. La vendita del pesce seguirà esclusivamente alla pescheria, non prima delle 7 antimeridiane e fino alle 12 e al dopopranzo dalle 4 alle 6, sempreché sia rimasto del pesce dalla mattina o ne sia stato trasportato dopo la chiusura del mercato alle 12. II. L'accesso al mercato sarà permesso soltanto verso esibizione della carta speciale di legittimazione a tale scopo introdotta. Ogni carta porterà un numero progressivo, oltre al nome del capo famiglia ed al numero delle persone componenti la rispettiva famiglia. Questa carta sarà valevole per 3 mesi ed in caso di perdita si potrà ottenerne un duplice presso il locale i. r. Capitanato distrettuale. III. Il diritto di accedere alla pescheria sarà regolato dal numero progressivo della carta. Privilegi non sono ammessi. A tale scopo all'ingresso della stessa verrà giornalmente indicato, a seconda del quantitativo di pesce, quanti numeri ne potranno avere accesso in quel determinato giorno, p. e. portando la tabella dell'indicazione «1-400» vorrà dire, che tutte le prime 400 carte di legittimazione avranno in quel giorno il diritto di priorità. Tale diritto si protrarrà dalle 7 alle 11 di mattina e dalle 4 alle 5 del dopopranzo. Nel rimanente tempo del mercato cioè dalle 11 alle 12 meridiane e dalle 5 alle 6 pom. potrà accedere chiunque altro, munito della prescritta legittimazione, senza riguardo al numero progressivo della sua carta. Fra questi ultimi sono compresi anche quelli, che nel loro turno regolare non avessero usufruito del diritto di priorità loro accordato.

IV. Ogni persona dopo acquistato il pesce dovrà tosto allontanarsi dalla pescheria, uscendo dalla porta verso maestro e presentare la sua carta di legittimazione agli organi di sorveglianza colà di servizio, dai quali verrà detta carta bucata nel punto indicante la data del giorno dell'acquisto. Queste persone non potranno più provvedersi di pesce fino al giorno, in cui il numero della loro carta di legittimazione non comparirà di bel nuovo sulla tabella all'ingresso della pescheria. Chi avesse fatto uso del diritto di priorità prima che sia giunto il suo turno, com'è accennato al punto III, questi naturalmente non potrà pretendere libero accesso alla pescheria nel giorno, che il numero della sua carta di legittimazione fosse in turno.

V. Gli istituti pubblici, le corporazioni, gli osti e trattori e qualsiasi altro ente giuridico, saranno trattati nello stesso modo come le persone private e dovranno quindi attenersi alle disposizioni sopraindicate.

VI. La quota spettante viene fissata ad $\frac{1}{4}$ di chg. per persona. Per impedire possibili abusi, ogni compratore potrà acquistare solamente una categoria di pesce, e non dividere il quantitativo, a cui ha diritto secondo il numero delle persone iscritte sulla sua carta di legittimazione, fra le diverse categorie. VII. Il pesce verrà diviso in 3 categorie e precisamente:

1. Branzino, Barbone, Triglia, Orada, Dentale, Volpina, Stoglio, Rombo, Astice, Aragosta, Pagaro, Murena, Storione, Chierna, Lizza, Tonno, Palamida.

2. Cefalo, Bisatto, Ribon, Scombro, Lanizardo, Sanpiero, Molò e Lovo, Angusigola, Calamaro, Grongo, Scarpone, Asià, Sargo, Spizzo, Salpa, Ombrella, Corbello, Gerao.

3. Guano, Cane, Gatto, Colombo, Matan in genere, Sparo, Scarpon, Suto, Anzoletto, Seppia, Folpo, Sardella, Sarpon, Passera, Liba donzella, Cagnizze, Perga, Rago, Boccaincio, Luzerna, Mormoro, Cantaro, Bobba, Occhiada, Rospo, Sgionfetto, Mariòde.

VIII. Ogni categoria verrà posta in vendita sopra banchi separati, che porteranno una tabelletona indicante il numero della categoria, ed all'occasione, richiedendolo il quantitativo del pesce disponibile, anche ogni singola categoria potrà venir distribuita su più banchi.

IX. Quale prezzo massimo per la vendita del pesce viene stabilito: per la I. categoria cor. 5, per la II. categoria cor. 3, per la III. categoria cor. 1.50. Resta libero però alla commissione locale della pesca di fissare di volta in volta per singole categorie e per singole qualità di pesce, un prezzo inferiore al massimo sopra accennato, nel qual caso sulla tabella all'ingresso della pescheria sarà affisso un breve avviso indicante la qualità del pesce e il prezzo fissato. X. I pescatori e rivenditori di pesce indipendenti dalla commissione locale della pesca dovranno assoggettarsi alle soprastanti disposizioni in riguardo alla ripartizione del pesce, ai prezzi e al modo di venito.

XI. Ai membri della commissione locale della pesca ed agli organi dell'autorità adibiti al servizio nella pescheria spetta il diritto e l'obbligo del più rigoroso controllo, perché le disposizioni soprastanti vengano esattamente osservate.

XII. Contravvenzioni alle prescrizioni del presente avviso verranno punite in base all'ordinanza minist. 21 agosto 1916 B. L. I. No. 261.

XIII. Tutte queste disposizioni entreranno in vigore coll'1. aprile 1917.

Crveni Krst.

Dr. Kažimir vit. pl. Abelić da počasti uspomenu pok. učenika Ljuba Lebedevo kr. 3. — Knjižara Schönfeld — Zadar da počasti uspomenu pok. gosp. Anke Oštrić rođ. Vlatković iz Novigrada kr. 4 — Milić Kristo c. k. financ. sav. da počasti u-

spomenu blagopok. prag. Dr. Antuna Gjivoje kr. 10 — Da počasti uspomenu pok. gosp. Anke Oštrić rođ. Vlatković iz Novigrada: Obitelj Novaković, Smilčić kr. 2; Obitelj Luke Jelavića c. k. oruž. stražmeštra u Smilčiću kr. 3; Obitelj Bože Simunžića c. k. oruž. stražmeštra u Smilčiću kr. 3 — Da počasti uspomenu pok. gosp. Marije Jurčev rođ. Mirković: Obitelj Luke Jelavića c. k. oruž. stražmeštra u Smilčiću kr. 3; Obitelj Bože Simunžića c. k. oruž. stražmeštra u Smilčiću kr. 3 — Štrpić Jere iz Biograda da počasti uspomenu pok. Prof. Ivana Krstitelja pl. de Zotti kr. 5.

Croce Rossa.

Kasandrić Pietro i. r. assistente cont. luog. per onorare la memoria del defunto Giovanni Polich i. r. cons. d'appello in r. cor. 10 — Uskok Luca per onorare la memoria del defunto Giovanni Polich i. r. cons. d'appello in r. cor. 5.

Telegrami Uredništva.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

Izvještaji austrijsko-ugarskog glavnog stana.

BEČ. 27. Službeno se javlja:

«27. marta 1917.

Istočno bojište.

Vojna fronta gener. maršala Mackensena: Nije bilo osobitih događaja.

Vojna fronta gener. pukovnika Nadvojvode Josipa:

Južno od Czobanoske doline neprijatelj jučer napade na pozicije kod Magyarosa sa jakom artiljerijskom pomoći; ali bi odbijen što vatrom što u boju iz bliza. Na jugu od Soltske doline naša topovska vatra uguši ruski pokušaj napada.

Vojna fronta gener. maršala princa Leopolda Bavarskoga:

Jugo-istočno od Brzezangja, kod Olejeva, i zapadno od Lucka neprijatelj se zagoni bez uspeha protiv naših linija. On pretrpi jekih gubitaka. U okolini Baranoviciza izbačen je nenadnim napadom iz njegovih pozicija na zapadu od Šćare, gdje je, pored krvavih gubitaka, izgubio i preko 300 ljudi zarobljenih.

Talijansko bojište:

U goričkoj krajini, odjeljci naše pješadijske pukovnije Br. 100 provališe sa krepkom artiljerijskom pomoći južno od Biglie u neprijateljske pozicije, zarobiše 9 oficira i 306 momaka, odniješe 1 mitraljezu i jedno minometalo, održavši se protiv više protunapada. Na prijelazu preko Plöckena Talijanci bježi protjerani iz kuće finansijske straze; zgrada poljeti u zrak, pošto ju je naša patrola bila već pretražila i ostavila.

Jugo-istočno bojište:

Stanje u Arbaniji nije se izmjenilo.

Zamjenik poglavice generalnog štaba v. Höfer podmaršal.

Izvještaji njemačkog glavnog stana.

BERLIN, 27. Wolff Bureau javlja:

Veliki glavni stan 27. marta 1917.

Zapadno bojište:

Usljed kišljive vremena bojna je djelatnost bila na svoj fronti neznačna. Dosljive više uzaludnih zagona, neprijatelj je zapremio Roisel. U dubravama između Oise i Coucy le Chateaux ojače francuske snage naši se zaštite čete, koje naniješu protivniku gubitaka, pa se zatim povukuše i red prijetnjom da budu zaobijene.

Istočno bojište:

Jedno preduće napadnih četa kod Smorgona i Illuxta iznije 60 zarobljenika i 1 mitraljezu.

Mađarska fronta:

Francuzi nanovo napadaju sjevero-zapadno od Bitolja. Više im se jakih zagona izjavljuju u boju iz bliza.

Prvi general kvartermajstor Ludendorff:

Jedna skupina njemačkih torpedača tukla je po noći Dunkerque iz bliza sa kojih 200 hitaca te se povratiti zdrava.

Zapovjedništvo flote.

BERLIN, 27. Wolff Bureau, 27. marta u večer. Dosad nijesu sa fronte javljeni nikakvi događaji.

Izvještaji turskog glavnog stana.

CARIGRAD, 27. Glavni stan javlja, 26. marta: Fronta Tigrisa:

Na lijevoj obali Tigrisa neprijatelj pokuša zaobilaznu kretnju protiv našeg skrajnjeg lijevog krila, ali je pretunapadom ubijen, te pretrpi jekih gubitaka. Zatim, zagonom našeg pojačanog desnog krila, uhvatimo neprijatelja u bok i iza lega, te mu zadasno teškim gubitaka. Na ostalim fontama ništa važno.

Izvještaji bugarskog glavnog stana.

SOFIJA, 27. Izvještaj generalnog štaba, 27. marta:

Mađarska fronta:

Na zapadnoj obali Drijepskog jezera otisnute se jake neprijateljske patrole, ali su vatrom rastjerane. Poslije žestoke artilerijske pripreme, neprijatelj preduže napad na Cervenu Stenu: pojedine protivničke čete, kojima uspije da se primaknu našim strješnjim rovovima, potisnute su protunapadom. Neprijateljski odjeljak, koji pokušavaše da zakroči prama našim stražama južno od Gjevgelija, protjeran je vatrom.

Rumunjska fronta:

Mirovanje.

Ruska revolucija.

Ruska vojska i privremena vlada.

AMSTERDAM, 27. Novinska vijest iz Petrogradskog: Ratni ministar Gučkov dobio je iz Vladivostoka i Arhangelska, telegrame, da su posade tih luka, sibirска flota i flota u Ledenom Moru priznale privremenu vladu.

Sjedinjene Države i Njemačka.

Naoružavanje u Sjedinjenim Državama.

WASHINGTON, 27. (Reuter.) Wilson je ovlastio novačenje za mornarnički zbor, da ga se može povisiti do ratnog stanja od 17.400 ljudi.

I novi propisi o opskrbljivanju naroda nužnim životinjim namirnicama.

BEČ. 27. Carskom naredbom, koja stupa u snagu 15 aprila, popunjaju se dojakošnji propisi o opskrbljivanju civilnog pučanstva sa neophodno nužnim predmetima, osobito o sprečavanju tjeranja visokih cijena i trgovine preprodavanjem. Propisi se odnose ne samo na neophodno nužnu robu nego i na sve pokretne stvari, koje posredno ili neposredno služe životnim potrebnama ljudi i domaćim životinjama.

Trgovina živežom i hranom dopuštena je uopće samo onima, koji, pošto naredba stupi u snagu, dobiju dopust od političke kotarske vlasti. Navijanje cijena — što uopće spada u prekršaje — tako se osuda ponovi ili nezakoniti dobitak prekorači 2000 kruna, postane prestupak a kad su javni interesi osobito ugrožavani, postane zločinstvo. Kažnjenje prestupaka ili prekršaja radi navijanja cijena dovodi sobom pravne posljedice prijevare; oni pak koji su osuđeni radi zločina navijanja cijena, staviće se pod nadzor policije ili će im se odrediti stanovito boraviste. Da sudovima ustrojice se mesta za ispitivanje cijena.

Telegrammi della Redazione.

Telegraphen-Korrespondenz-Bureau.

I bollettini dello stato maggiore generale austro-ungarico.

VIENNA 27. Si annuncia ufficialmente:

«27 marzo 1917.

Teatro della guerra orientale:

Gruppo d'esercito del generale maresciallo Mackensen.

Nessun avvenimento particolare.

Fronte del colonnello generale arciduca Giuseppe.

A sud della valle del Csobáns il nemico ieri attaccò le posizioni sul Magyaros, appoggiato fortemente dall'artiglieria; esso venne ribattuto, parte dal nostro fuoco parte in mischia. A sud della valle del Solt, il fuoco della nostra artiglieria soffocò un tentativo d'attacco usso.

Fronte del maresciallo generale principe Leopoldo di Baviera.

A sud di Brzezany presso Olejow, e ad ovest di Luch il nemico fece una punta contro le nostre linee, senza successo. Esso subì forti perdite. Nella zona di Baranowici esso venne, con un attacco di sorpresa, ribattuto dalle sue posizioni ad ovest della Ščara, nel quale incontro, in giunta alle gravi perdite sanguinose, ci rimise oltre 300 uomini fatti prigionieri.

Teatro della guerra italiana:

Nel Goriziano riparti del nostro reggimento di fanteria nr. 100, appoggiati vigorosamente dall'artiglieria, penetrarono nelle posizioni nemiche a sud di Biglia; fecero prigionieri 9 ufficiali e 306 uomini, catturarono una mitragliatrice ed un lanciamine, e vi si mantenero di fronte a parecchi controattacchi. Sul valico del Plöcken gli italiani furono slogati dalla casu della guardia di finanza. Dopo che le nostre pattuglie l'ebbero perquisita e abbandonata, la casa saltò in aria.

Teatro della guerra sud-orientale:

La situazione in Albania è inalterata.

Il sostituto capo dello stato maggiore generale von Höfer tenente maresciallo.

I bollettini del grande quartiere generale germanico.

BERLIN, 27. Il Wolff-Bureau comunica:

JOSIP JADRONJA - ŠIBENIK.

Precizirane naručbe svakovrsnih modernih pečata iz gume i mjeđi za pečatni vosak i sve ostale pečatne predmete, sve uz tvorničku cijenu. Brza izradba. — Skladište i rasprodaja na veliko svakovrsnik slatkiša: Roks Drops obični, Roks Drops fini, svileni Foures, finih biskvita i t. d. i t. d. sve uz umjerene tvorničke cijene. — Kupuje prazne vreće, koju mu draga količina, i plaća najvišom cijenom.

Tko želi nabaviti uz povoljne cijene

Sumpora i Galice

neka se obrati na
Matko Milković, Rijeka.

Fratelli Mandel & Nipote

BANCA CAMBIO-VALUTE — ZARA

ACQUISTA E VENDE ogni sorta di effetti pubblici Cartelle di lotteria, monete secondo il listino di giornata. Raccomandabili: Lettere di pegno $4\frac{1}{2}$ del Credito fondiario dalmato Obbligazioni provinciali dalmate 4%. Lettere di pegno $4\frac{1}{2}$ o 4% della Banca Commerciale di Budapest. — Lettere di pegno della Cassa di risparmio di Budapest 4%. — Prestito ferroviario Bulgaro al 6 e 5%. — Obbligazioni ferroviarie della Bosnia-Erzegovina $4\frac{1}{2}$ %.

ACCORDA SOVVENZIONI sopra Carte di Valore all'usuale tasso d'interesse.

CEDE Cartelle pi lotteria, verso pagamento a rate mensili. — Raccomandabili: Città di Vienna 1874 Vinc. princ. Cor. 400.000, in rate mensili di Cor. 20. Credito fondiario Austriaco 3%. Vinc. princ. Cor. 100.000, in rate mensili di Cor. 10.

Credito Mobiliare Aust. 1858. Vincita princ. Cor. 300.000, in rate mensili di Cor. 20.

Banca Ipotecaria Ungherese 4%. Vincita princ. Cor. 70.000, in rate mensili di Cor. 10. Lotti Turchi 1870 da fchi 400. Vinc. principale fchi 600.000, in rate mensili di Cor. 8.

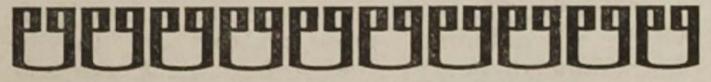
Gruppo Croci rosse Austriache, Italiane ed Ungheresi. Vincita princ. Cor. 125.000, in rate mensili di Cor. 6. Singole cartelle Cor. 2 ecc.

ACCETTA versamenti di denaro fissi e in Conto Corrente, con restituzione senza preavviso, verso un interesse annuo di 4%.

RILASCIA Assegni bancari sulle principali piazze d'Europa e s'incarica di tutte le operazioni d'incasso, versamenti e simili richieste dei propri clienti, senza alcuna spesa.

ASSICURA Cartelle di lotteria e Obbligazioni contro la perdita derivante dall'ammortizzazione, alle condizioni generalmente stabiliti.

ASSUME Assicurazioni nei rami: Incendi, Vita, Accidenti Furto con incasso, quale Agenzia Principale delle Assicurazioni Generali di Trieste.

Častim se izvijestiti cij. moje mušterije, općinstvo, Državne i pokrajinske Uredje, te Općinske opskrbne odbore da sam premjestio moju poslovnicu

Šibenik obala kod Tvornice leda.

Sa veleštovanjem:

Agenturna, Komisionalna i Otpremajuća Poslovnica

Josip Jadronja - Šibenik.

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, pođa, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Naručbe šalju se tvrdki

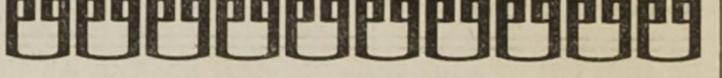
MARCELLO PATTIERA - Zadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojavi: PATTIERA - ZADAR.

Oglas.

Općinska štedionica u Benkovcu ukamaće sve štedioničke uložke od 15. prosinca 1916 do daljnega sa 4% (četiri posto) čisto, što se ovime do sveopćeg znanja stavlja.

ODBOR.

Ratni invalid

koji je izučio pletenje košara, traži namještenje. ♦♦♦♦♦

Prijave: Dalmatinskom pokrajinskom povjerenstvu za skrb oko ratnih invalida u

ZADRU

Agenturni, komisionalni i otpremnički posao. — Zastupstvo osiguravajućeg društva «HERCEG-BOSNA». — Zastupstvo i skladište ugl. tvrtke Michele Truden - Trst — Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Začačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5 i 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7·80, II. vrste kr. 6·80, «AUSTRIA» kr. 4·20 po kartonu. — Fotografskih potrepština.

NAKLADA DOPISNICA

Skladište papira i kancelarijskih potrepština

MERCUR & Mikula - Zadar, ulica sv. Vida 11.

Nugja: Umjetničkih dopisnica i Uskrasnih od 4 do 12 h. — Školskih potrepština osobito Začačnica. — Listova, Kuverata i Računa štampanih za trgovce. — Mapa za pisma 10 Kuv. i 10 Listova 26 h. — Feldpost 1000 komada Kr. 5 i 6. — Cigaretnog papira: «SAMUM» I. vrste kr. 7·80, II. vrste kr. 6·80, «AUSTRIA» kr. 4·20 po kartonu. — Fotografskih potrepština.

Emailiranih Tablica

za dućane i urede

Električna Baterija Kr. 1.40 komplet Kr. 3.90.

Pisaći stroj «Meteor» Kr. 380 takozjeg hrv. pismom.

Novost! Slika N. V. Cara KARLA I. u bojama, veličina 76×50, Kruna 3·50. Okvira svake vrsti i veličine jeftino. — Špaga od papira od $\frac{1}{2}$ do $6\frac{1}{2}$ kg. K. 7·80.

POTPLATE od gume i od kože za postole, samo za trgovce i postolare na veliko.

ELISIR STOMACALE CORROBORANTE

Jadranska banka
podružnica Split

počam od

1. siječnja 1917

plaća na uložnim knjižicam

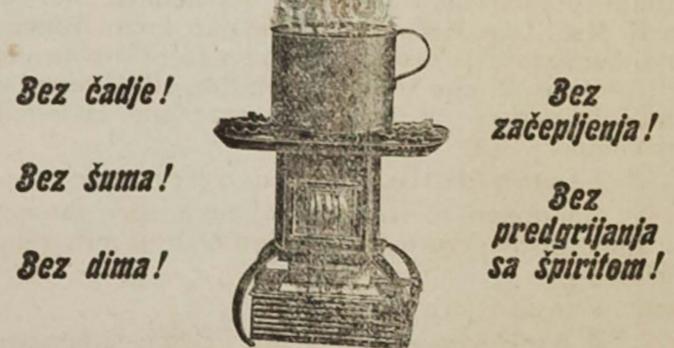
3 $\frac{3}{4}$ kamata.

Ruhalo i brzovar na petrolej

Zejamčena sigurnost!
Zajamčeno prosto od svakog mirisa!

Senzacionalni uspjeh!

• Najposobniji i najsvršeniji brzovar sadašnjosti! •

Učinak grijanja 3 puta veći nego kod ostalih sistema. Velika prištednja! Jedna litra petroleja gori 8-12 sati. Jedna litra vode kuha za 5 minuta. Isključeno je da bi se brzovar prevrnuo. Istodobno može služiti i kao peć za grijanje sobe.

Tvorničko skladište i zastupstvo za cijelu Dalmaciju:

G. B. TAMINO - ZADAR.

„BLANKA“

Stigla je velika partija BIJELOG NJEMAČKOG SUROGATA SAPUNA, sasvim tvrdog u originalnim sanducima od 200 komada po 20 dkg., koju prodajem svim trgovcima i zavodima po Kr. 55 sanduk, franko Zadar. Odprema se odmah za cijelu pokrajinu, uz unaprednu isplatu ili na temelju dokumenata koje banke.

Ovo novo njemačko sredstvo nadomješće izvrsno obični i preskupi masteni sapun. Sve ga njemačke kućarice upotrebljuju za pranje ruku, rublja, pođa, kuhinjskih sprava i za sve predmete od kovine.

Nalazi se na prodaju kod svakog trgovca. — Direktan uvoz iz Njemačke.

Naručbe šalju se tvrdki

MARCELLO PATTIERA - Zadar. Isključiva prodaja za cijelu Dalmaciju.

Brzojavi: PATTIERA - ZADAR.

Gijena je
Kr. 12.—; same
Na polugodište i

Revo
Govor

BERLIN,
kancelar upo
Car je
krivnje. Zabo
kova spajale
njenicu, da ni
zemlje, Car
te na kraju z
stranke, da
odazvao Car
godisnje prije

Državni k
protiv legend
reakcionarni
kog liberalno
je Car Vilim
više ne odup
roda za refor
dalje razviti,
se i unaprije
unutrašnje pr
Car Vilim h
ruskog Cara
ruski narod
njegov posad
što mi želimo
prilike, da ze
preuređenje
dvaju susjed
dovati.

Rusk
neka se ne z
Mi drugo ne
živemu opet
temelju časne
odobravanje).

Što se ti
Njemačka nij
Mi smo bili p
rat. Nazrije
navijesti rat,
odgovorni. Oj
nosi i prebrdi
lomu odnosne
vlade, jer on
idu za tim d
mački mar
Uspjeh rata
mogućnost, d
sada uništene

O vojni
što može da
fronti, u ope
operacijama.
unatrag teku
veću slobodu
to zahvalan
Ludendorff.
nom živilošć
pitanjima un

Amo je
čak i razmaha
puzinom Kral
Tale Budaline
maritansko s
kane, da, biva
vratiti.

Nu ti
vaši čudni i n
gorice ljekari
se uz vrlo vite
bavili ne će l
Gоворите
rijeci se bare
sipiju! U ne
tako. Ne bi
baklje běse,
rja svakojak
ih ne bi na

Slijepcu
Taman t
glavu založiti
vas ciglo i us
čeljače, koje
slovo beći, a
i sastaviti, što
slijepac, ako
kada se dosje